

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav východoevropských studií

Posudek bakalářské práce

Beránková, Tereza, *A. N. Jakovlev a jeho ideologická činnost*

Bakalářská práce

FF UK, Ústav východoevropských studií

Praha 2017, 44 s. rkp.

Bakalářská práce Terezy Beránkové vznikala velmi komplikovaně, text byl často přepracováván, až se dostal do podoby, kdy jej lze s jistými výhradami obhájit. Vzhledem k tomu, že poslední úpravy vznikaly těsně před termínem odevzdání textu, nebylo již možné s ním z časových důvodů více pracovat a vypořádat se s některými problematickými místy, ale i se záležitostmi, které se týkají celkové koncepce práce. Prvním velkým problémem práce je, že název slibuje něco jiného, než ve skutečnosti realizuje. Ideologické činnosti A. N. Jakovleva se autorka věnuje opravdu jen okrajově, což čtenář pochopí již na počátku práce, kde by očekával metodologickou rozpravu nad pojmem ideologie obecně, ale i v konkrétní realitě Sovětského svazu. Nic takového v práci nenajdeme. Autorka též konstatuje, že jejím primárním úkolem je „analyzovat osobu A. N. Jakovleva“. Odmyslíme-li od toho, že taková formulace je podivná – spíše bychom očekávali, že napíše, že chce analyzovat Jakovlevovo dílo, politickou činnost atd., je potřeba konstatovat, že zejména v prvních kapitolách se autorka daleko více věnuje obecnému výkladu sovětských dějin, než analýze politického odkazu A. N. Jakovleva. Výklad sovětských dějin je přitom značně nepřesvědčivý, zploštělý, nepřesný – jsou zde i místa, která jsou vysloveně nesmyslná či nepravdivá. Ačkoli se

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav východoevropských studií

v průběhu několikanásobného přepracování textu podařilo ty nejhorší nesmysly odstranit, má historik obeznámený s dějinami Sovětského svazu mnohdy oprávněný pocit, že autorka komplikovaným dějinám sovětské éry nerozumí a interpretuje je značně naivně. Na vině je samozřejmě především nedostatečná heuristická základna, která autorce neumožňuje nahlédnout do složitostí vývoje.

Beránková se samozřejmě i vzhledem k tématu práce neměla pouštět do výkladu sovětských dějin, jimž navíc málo rozumí, ale do analýzy Jakovlevova politického přínosu. Na to byla upozorněna a zejména v poslední třetí kapitole je vidět, že se její přístup k zpracování tématu změnil, daleko méně si všímá obecného výkladu sovětských dějin a více analyzuje Jakovlevovy myšlenky. Na opravu úvodních kapitol v tomto smyslu již nezbyl čas. I z tohoto důvodu působí práce dosti disparátně, uvážíme-li, že například dvacátým a třicátým letům sovětské éry se Beránková věnuje dosti podrobně, zatímco Chruščovově éře a ještě daleko více Brežněvově době, která přitom předcházela vrcholné období Jakovlevovy činnosti, velmi málo nebo téměř vůbec. Také analýza Jakovlevova díla, jež bylo zpřístupněno v rozsáhlých edicích pramenů, se mi jeví nedostatečná a výklad jeho myšlenek značně nepřesvědčivý. Nedokážu posoudit, zda Beránková rozsáhlé zdroje Jakovlevova díla přečetla detailně, nebo jen povrchně (částečně), nicméně se mi zdá, že jejich potenciál nebyl ani zdaleka využit. Ze všech výše uvedených důvodů vyznívá celkový výsledek značně rozpačitě.

Tereza Beránková si zvolila nepochybně velmi obtížné téma, které neuchopila příliš šťastně. Přesto zde lze najít velice cenné pasáže, a to zejména v závěrečné třetí kapitole, kterou psala naposledy a kdy začala alespoň částečně naplňovat cíle své práce. Co se týče stylistické a formální úpravy i zde nacházíme řadu nedostatků, jež se nepodařilo v posledních redakcích textu zcela odstranit. Jedná se i o zjevné gramatické chyby. I tato okolnost hodnotu Beránkové textu dosti snižuje.

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav východoevropských studií

Bakalářská práce Terezy Beránkové patří spíše k podprůměrným studentským počínům a jako takovou ji doporučuji k obhajobě a hodnotím klasifikačním stupněm **dobře**.

V Liberci, 29. září 2017

PhDr. Stanislav Tumis, M.A., Ph.D.

Ústav východoevropských studií FF UK v Praze